

*Program usuwania azbestu i wyrobów
zawierających azbest stosowanych na terenie
Gminy Przesmyki na lata 2009 - 2032*

Przesmyki 2009

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

1	Wstęp.....	4
2	Cel programu.....	5
3	Charakterystyka Gminy.....	6
3.1	Typ zabudowy	7
3.2	Struktura użytkowania gruntów, rolnictwo	7
4	Charakterystyka azbestu.....	8
4.1	Historia azbestu.	8
4.2	Budowa, właściwości i zastosowanie azbestu.	9
4.3	Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.	12
5	Stan prawny w zakresie użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.	12
5.1	Regulacje ustawowe.	12
5.2	Akty wykonawcze	13
6	Procedury dotyczące bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest.	17
6.1	Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.	17
6.1.1	Procedura 1. Dotycząca obowiązków i postępowania właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.	17
6.1.2	Procedura 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.	19
6.2	Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.	21
6.2.1	Procedura 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.	21
6.2.2	Procedura 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu, terenu, instalacji z azbestu.	27
6.3	Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.	30
6.3.1	Procedura 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	30
6.4	Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	33
6.4.1	Procedura 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest	33
7	Azbest na terenie gminy Przesmyki.	36
7.1	Oszacowanie ilości i rozmieszczenia wyrobów azbestowych.	36

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

7.2	Inwentaryzacja azbestu na terenie Gminy Przesmyki wg stanu na dzień 15 listopada 2008 r.....	36
7.3	Oszacowanie ilości odpadu azbestowego w m ² przypadający na jednego mieszkańca Gminy Przesmyki.....	37
7.4	Kampania edukacyjna dotycząca szkodliwości azbestu oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania oraz działania dotyczące mobilizowania właścicieli do usuwania niebezpiecznego wyrobu.....	38
8	Finansowe aspekty realizacji Programu.....	39
8.1	Prognozowany koszt usunięcia azbestu.....	39
8.2	Rozwiązania możliwe do zastosowania w zakresie dofinansowania usuwania wyrobów azbestowych dla mieszkańców gminy.....	40
8.3	Możliwość pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu z terenu Gminy Przesmyki.....	41
9	Harmonogram usuwania wyrobów azbestowych.....	46
10	Podsumowanie.....	47
11	Załączniki.....	48

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

1 WSTĘP

W wyniku przyjęcia przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. (M. P. 1997 r. Nr 38, poz. 373) w sprawie programu wycofywania azbestu z gospodarki, która wzywała Radę Ministrów do opracowania programu zmierzającego do wycofywania azbestu i wyrobów zawierających azbest, stosowanych na terytorium Polski powstał „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”.

Celem Programu, przyjętego przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polski w dniu 14 maja 2002 roku było:

- spowodowanie oczyszczenia terytorium Polski z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest,
- wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie, w określonym horyzoncie czasowym, do spełnienia wymogów ochrony środowiska,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” nakłada na gminy następujące obowiązki:

- opracowania gminnego programu usuwania wyrobów zawierających azbest i bezpiecznego ich unieszkodliwienia;
- uwzględnienie w gminnych planach gospodarki odpadami zapisów dotyczących wyrobów zawierających azbest;
- określenie stopnia zużycia tych wyrobów zabudowanych na konkretnych obiektach;
- rozpowszechnienie wśród społeczności lokalnej informacji o skutkach dla zdrowia i środowiska powodowanych przez azbest i wyroby zawierające azbest.

Azbest jest znany od kilku tysięcy lat. Specyficzne właściwości azbestu - niepalność, wytrzymałość mechaniczna i termiczna oraz elastyczność - sprawiły, że azbest znalazł szerokie zastosowanie w różnego rodzaju technologiach przemysłowych. O skali problemu może świadczyć następujący szacunek: w Polsce do roku 2032 do demontażu i przewiezienia na

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

odpowiednie składowiska będzie około 15 milionów ton odpadów zawierających azbest pochodzących przede wszystkim z płyt azbestowo-cementowych.

Gmina Przesmyki realizując obowiązki ustawowe wynikające z przepisów Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach przyjęła do realizacji dwa zasadnicze dokumenty z zakresu ochrony środowiska, którymi są „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Przesmyki na lata 2006 – 2009 z perspektywą na lata 2010 – 2015” oraz „Plan gospodarki odpadami dla gminy Przesmyki na lata 2006-2015”. Dokumenty te określają m. in. cele związane z gospodarką odpadami, w tym również ujmują zagadnienia dotyczące azbestu. Jednak z uwagi na skalę problemu konieczne jest odrębne potraktowanie problemu.

Mając na uwadze fakt, że usuwanie azbestu jest przedsięwzięciem wymagającym długiego okresu czasu jak i ogromnych nakładów finansowych Gmina Przesmyki podjęła działania w kierunku likwidacji niebezpiecznego produktu poprzez opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest”.

2 CEL PROGRAMU

Program wskazuje na zagrożenia związane z narażeniem na pył zawierający azbest oraz konieczność stworzenia odpowiednich mechanizmów pozwalających na oczyszczenie terenu gminy z wyrobów zawierających azbest.

Celem programu jest:

- wyeliminowanie szkodliwego oddziaływania na organizm człowieka oraz środowisko wyrobów zawierających azbest;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z terytorium Gminy Przesmyki;
- działania edukacyjno-informacyjne ukierunkowane na bezpieczne eksploatowanie, usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest;
- mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej;
- usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów oświatowych, użyteczności publicznej i innych będących własnością gminy;
- podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu;

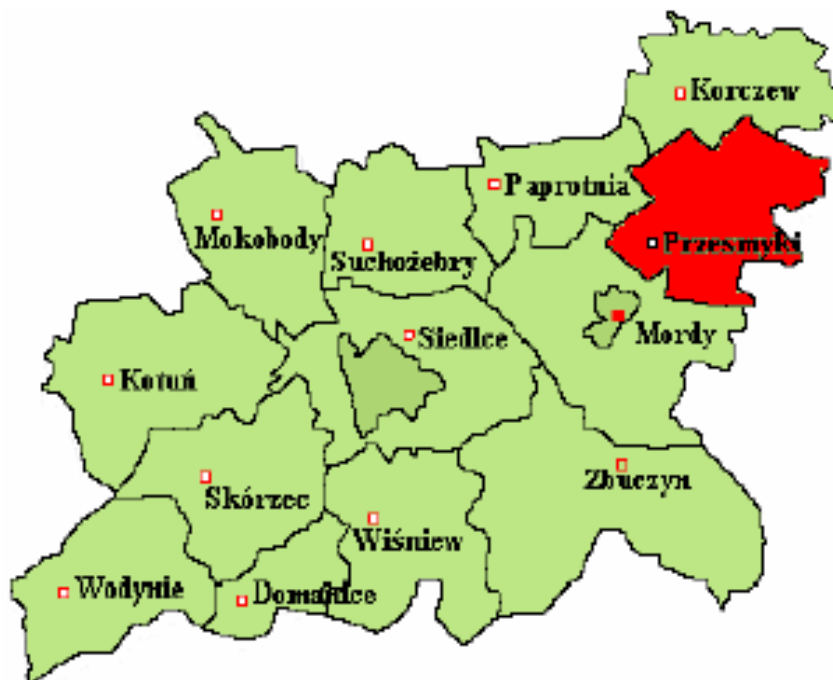
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- dostosowanie działań do wymagań przepisów prawnych obowiązujących w prawodawstwie polskim i Dyrektywach Unii Europejskiej, a dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- określenie harmonogramu działań oraz oszacowanie kosztów związanych z likwidacją azbestu;
- bieżący monitoring realizacji Programu oraz jego aktualizacja.

3 CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Przesmyki znajduje się w północno - wschodniej części powiatu siedleckiego, wschodnia granica gminy jest również granicą powiatu siedleckiego z łosickim. Odległość do miasta powiatowego Siedlce od granicy gminy wynosi 22 km. Gmina Przesmyki graniczy z następującymi gminami:

- od południa i częściowo od zachodu z gminą Mordy
- od zachodu z gminą Paprotnia
- od północy z gminą Korczew
- od wschodu z gminą Platerów i Łosice (powiat łosicki).

Rysunek 1. Położenie gminy Przesmyki w powiecie siedleckim

Powierzchnia gminy wynosi 11 725 ha, co stanowi 7,3 % powierzchni powiatu siedleckiego. Pod względem administracyjnym gmina składa się z 23 sołectw obejmujących 21

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

miejsowości wiejskich. Największą powierzchniowo miejscowością w gminie jest wieś Łysów, najmniejszą - Zalesie.

3.1 Typ zabudowy

Z danych Powszechnego Spisu 2002 wynika, że w gminie dominuje zabudowa zagrodowa i jednorodzinna, (ok. 1230 posesji), która jest charakterystyczna dla gmin wiejskich. Zabudowa wielorodzinna występuje jedynie w miejscowościach:

- Przesmyki -2 budynki wielorodzinne (tj: Dom Nauczyciela, część budynku Urzędu Gminy), dwu- trzy- kondygnacyjne, w których zamieszkuje 20 osób.
- Łysów -2 budynki (*Dom Nauczyciela, budynek przy bazie w Łysowie*) zamieszkiwane przez 22 osoby.

Zabudowę niemieszkalną gminy stanowią:

- Urząd Gminy w Przesmykach (część budynku w który znajdują się również Apteka i Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ewita” oraz „Dentos”), Przedszkole, budynek Policji, Gminny Ośrodek Kultury z Biblioteką, Oddział Banku Spółdzielczego w Łosicach, Poczta Polska PPUP, Lecznica dla zwierząt, piekarnia, młyn - zlokalizowane we wsi Przesmyki
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ewita” w Łysowie,
- 2 tartaki, 2 Kościoły Parafialne, 2 Cmentarze oraz Zespoły Szkół: w Przesmykach i Łysowie,
- stacje poboru i uzdatniania wody w Dąbrowie i Kamiankach-Czabajach
- zespół dworski składający się z dworu i oficyny (przeznaczony do adaptacji na cele konferencyjno wypoczynkowe) w Dąbrowie,
- punkty skupu mleka, świetlice wiejskie, remizy strażackie, sklepy branży spożywczej i przemysłowej na terenie całej gminy.

3.2 Struktura użytkowania gruntów, rolnictwo

Powierzchnia gminy Przesmyki wynosi 11 725 ha w tym:

- użytki rolne – 9 125 ha
- lasy i grunty leśne - 2.293 ha
- pozostałe grunty (pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki) - 307 ha.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Gmina Przesmyki jest typowo rolnicza. Rolnicza przestrzeń produkcyjna należy prawie w całości do gospodarstw indywidualnych. Użytki rolne stanowią około 75 % ogólnej powierzchni gminy. Użytki zielone (łąki i pastwiska) stanowią zaledwie 11% ogólnej powierzchni gminy i tylko 15% użytków rolnych, występują głównie na czarnych ziemiach oraz glebach murszowo-mineralnych. Znaczna ich część położona jest w dolinie Kołodziejki.

Pod względem przydatności rolniczej wśród gruntów ornych gminy przeważają gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego zajmujące 34,97% powierzchni gruntów ornych. Większe zwarte obszary gleb tego kompleksu występują w centralnej i północnej części gminy oraz w rejonie wsi Stare Rzewuski.

Gleby kompleksu żytniego słabego zajmują 14,53% powierzchni gruntów ornych gminy. Obszary tych gleb występują na południu i wschodzie gminy. Gleby kompleksu pszennego dobrego zajmują 14,4% powierzchni gruntów ornych gminy. Większe, zwarte obszary tych gleb występują w rejonie wsi Przesmyki, Stare Rzewuski, Dąbrowa.

4 CHARAKTERYSTYKA AZBESTU.

4.1 Historia azbestu.

Azbest jako minerał użytkowy jest znany ludziom od czasów starożytnego Rzymu. Jego wykorzystywanie w technice na masową skalę rozpoczęło się jednak dopiero od połowy ubiegłego wieku, a więc od ok. 100 lat. Unikatowe właściwości fizyczne (przede wszystkim niepalność i termoizolacyjność) sprawiły, że znalazł on zastosowanie w budownictwie, motoryzacji, chemii, przemyśle maszynowym włókienniczym i wielu innych. Maksymalne wydobycie azbestu na świecie zostało osiągnięte w roku 1976 (ok. 5 mln ton), po czym nastąpił jego spadek. Koniec lat dziewięćdziesiątych przyniósł jednak znów wzrost produkcji, co stało się za sprawą zwiększonego zapotrzebowania krajów słabo rozwiniętych.

Produkcja wyrobów azbestowo-cementowych na ziemiach polskich rozpoczęła się w 1908 r. Skala produkcji do drugiej wojny światowej była stosunkowo niewielka. Wzrost popularności azbestu w Polsce nastąpił w latach 1960-1970. W tym okresie powstały zakłady przemysłowe używające azbestu jako substratu do produkcji różnych wyrobów. W okresie szczytu popularności, do Polski importowano 100 tys. ton azbestu rocznie, a więc ok. 2% produkcji światowej. Od ok. 15 lat import azbestu systematycznie malał (w roku 1997 weszła w życie ustawa regulująca zasady obrotu azbestem w Polsce, a właściwie wprowadzająca zakaz jego wykorzystywania). Do roku 1985 do Polski był importowany ze Związku Radzieckiego głównie chryzotyl (ok. 95% importu) oraz z Południowej Afryki – krokidolit (ok. 5% importu).

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

W późniejszych latach zaprzestano importu krokidolitu. Pozostałe rodzaje azbestu były spotykane głównie w wyrobach gotowych sprowadzanych z zagranicy oraz w postaci domieszek do obu rodzajów.

4.2 Budowa, właściwości oraz zastosowanie azbestu.

Azbest to grupa minerałów krzemieniowych, które występują w formie włókien, najczęściej bardzo drobnych. Gdy już przedostaną się do układu oddechowego człowieka powodują raka płuc, pylicę azbestową i nowotwór międzybłonniaka. Włókna te są równie szkodliwe dla organizmów zwierząt domowych. Najbardziej niebezpieczne są włókna o średnicy poniżej 3 mikronów (są one tak małe, że gołym okiem ich nie dostrzeżemy, ale ich szkodliwość jest bardzo wysoka).

Wśród wyrobów azbestowych można wydzielić dwie grupy produktów:

1. „wyroby miękkie” - których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1000kg/m^3 , to słabo związane produkty azbestowe o wysokim, ponad 60% udziale azbestu w produkcie oraz niskiej zawartości substancji wiążącej, do których zaliczamy między innymi: tynki, maty, płyty azbestowe, materiały izolujące, papy.

Wyroby miękkie to m.in.:

- sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu (lub wykonane z samego azbestu),
- płyty i uszczelki kinkieryt (typu Gambit, Polonit), stosowane w ciepłownictwie na złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą,
- płaszcze azbestowo-gipsowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie,
- płyty i tektury miękkie (stosowane w izolacjach ognioochronnych),
- płyty ognioochronne typu „PYRAL” produkcji czechosłowackiej lub „SOKALIT” produkcji, NRD, zawierające ok. 30 - 50% azbestu (służą do okładzin ognioochronnych konstrukcji budynków oraz jako sufity podwieszane o podwyższonej odporności na ogień, także jako materiał do klap przeciwpożarowych i przeciwdymnych),
- natryski azbestowe na konstrukcje stalowe zastosowane jako ognioochronne zabezpieczenie stalowej konstrukcji budynków o tzw. konstrukcji nieszttywnej (np. budynki przemysłowe, biurowe; często są to obiekty indywidualnie projektowane, „nasycone” technologią budowlaną krajów zachodnioeuropejskich z lat 60 -70., np. budynki ambasad).

2. „wyroby twarde” - których gęstość objętościowa jest większa niż 1000kg/m^3 , zawierające wysoki udział substancji wiążącej, zaś niski (poniżej 15%) udział azbestu, do których należą płyty faliste i płaskie, rury wodociągowe, elementy kanalizacji. Spójność

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

włókien azbestowych w tych wyrobach jest tak wysoka, że praktycznie nie uwalniają się one do środowiska (wyjątkiem jest obróbka np. cięcie lub proces niszczenia mechanicznego wyrobu).

Wyroby twarde to m.in.:

- płyty azbestowo-cementowe faliste,
- płyty azbestowo-cementowe płaskie prasowane,
- płyty azbestowo-cementowe KARO,
- płyty warstwowe PW3/A i podobne,
- rury azbestowo-cementowe,
- złącza, listwy, gąsiorzy wykonane z azbestocementu,
- płaszcze azbestowo-cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

Wyróżniamy trzy główne rodzaje azbestu:

- krokidolitowy (niebieski) o włóknach przypominających szpilki, włókna najtrwalsze ze wszystkich rodzajów azbestu, najbardziej śmiertelne ze wszystkich włókien, wysoka odporności na kwasy;
- amozytowy (brązowy) - włókna spiczaste, odporny na ciepło;
- chryzotylowy (biały) - włókna poskręcane, najbardziej giętki ze wszystkich rodzajów azbestu, odporny na bardzo wysokie temperatury, stanowi 95% całości wydobywanego azbestu.

Właściwości azbestu to:

- odporność na działanie wysokich temperatur (temperatura rozkładu i topnienia ok. 1500 °C)
- odporność na chemikalia, kwasy, zasady, wodę morską,
- odporność na ścieranie,
- duża sprężystość i wytrzymałość mechaniczna,
- elastyczność,
- izolacja termiczna i elektryczna,
- słabe przewodnictwo ciepła.

Zastosowanie wyrobów zawierających azbest.

W budownictwie azbest stosowano wszędzie tam, gdzie potrzebna była podwyższona odporność ogniowa i zabezpieczenie ogniochronne elementów narażonych lub potencjalnie narażonych na wysoką temperaturę (klapy przeciwpożarowe, ciągi telekomunikacyjne, tablice rozdzielcze elektryczne, węzły ciepłownicze, obudowa klatki schodowej, przejścia kabli elektrycznych, przewodów ciepłowniczych i wentylacyjnych między stropami, zabezpieczenia elementów stropowych i ściennych strychów, piwnic, dróg ewakuacyjnych, konstrukcji stalowych). Azbest stosowano także w tkaninach wygłuszających hałas. Wyroby z azbestem projektanci dobierali indywidualnie do obiektów, z uwzględnieniem wymagań przeciwpożarowych.

W energetyce azbest stosowano w elektrociepłowniach i elektrowniach, w obmurzach kotłów (jako izolacje termiczne w formie sznurów i tektur na uszczelnieniach dylatacji podgrzewaczy powietrza), a także w uszczelnieniach urządzeń poddanych wysokiej temperaturze, w zaworach, wymiennikach ciepła, w izolacjach tras ciepłowniczych (jako płaszcze azbestowo cementowe lub azbestowo-gipsowe). Wyroby zawierające azbest umiejscowione są w:

- kominach o dużej wysokości (dylatacje wypełnione sznurem azbestowym),
- chłodniach kominowych (płyty azbestowo-cementowe w zraszalnikach i w obudowie wewnętrznej chłodni),
- chłodniach wentylatorowych (w obudowie wewnętrznej chłodni),
- rurach odprowadzających parę, zraszalnikach itp. (w formie izolacji cieplnej ze sznura azbestowego).

W transporcie azbest stosowano do termoizolacji i izolacji elektrycznych urządzeń grzewczych w elektrowozach, tramwajach, wagonach, metrze (maty azbestowe w grzejnikach i tablicach rozdzielni elektrycznych), w termoizolacji silników pojazdów mechanicznych, w uszczelkach pod głowicę, elementach kolektorów wydechowych oraz elementach ciernych – sprzęgłach i hamulcach. Powszechnie stosowano azbest w kolejnictwie, w przemyśle lotniczym i stoczniovym, np. w statkach, szczególnie w miejscach narażonych na ogień, wymagających zwiększonej odporności na wysoką temperaturę.

W przemyśle chemicznym z azbestu wykonane są przepony stosowane w elektrolitycznej produkcji chloru. Ponadto azbest występuje w hutach szkła (np. w wałach ciągnących).

4.3 Szkodliwość azbestu dla zdrowia ludzkiego.

Azbest jest zbudowany z włókien, które mogą ulec rozpadowi na, niewidzialne gołym okiem, mniejsze włókna. Wyroby zawierające azbest są źródłem drobnych włókien powstających w wyniku niszczenia włókien większych. Powstałe drobiny są uwalniane do atmosfery i mogą być wdychane do płuc powodując ich uszkodzenia. Obecność włókien w płucach powoduje ich włóknienie, co z kolei prowadzi do nieprawidłowej funkcji płuc oraz może wywoływać raka. Biologiczna agresywność pyłu azbestu jest związana ze stopniem penetracji i ilością włókien w dolnej części układu oddechowego. Szczególne znaczenie ma średnica poszczególnych włókien. Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stwarzają włókna, które przenikają do pęcherzyków płucnych, tzw. włókna respirabilne. Cechą szczególną azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia powodując po wielu, czasem kilkudziesięciu latach zmiany chorobowe. Wdychanie wszystkich rodzajów azbestu może doprowadzić do śmierci.

W narażeniu na pył azbestowy wyróżnia się:

- ekspozycję zawodową;
- ekspozycję parazawodową;
- ekspozycję domową;
- ekspozycję środowiskową.

Różnią się one w sposób istotny wielkością stężeń włókien, ich rozmiarami, długością trwania narażenia, a co za tym idzie skutkami dla zdrowia i wielkością ryzyka wystąpienia określonych nowotworów złośliwych.

Narażenie na pył azbestu może być przyczyną następujących chorób:

- pylicy azbestowej (azbestozy);
- łagodnych zmian opłucnowych;
- raka płuc;
- międzybłoniaka opłucnej.

5 STAN PRAWNY W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.

5.1 Regulacje ustawowe.

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U Nr 3, poz.20 z 2004 r. z późn. zm.). Ustawa zakazuje wprowadzania na obszar kraju

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

azbestu, wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest.

2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.), Ustawa z dnia 19 września 2007 r. o zmianie Ustawy Prawo budowlane (Dz.U. z 2007 Nr 191 poz. 1373) zgodnie z art. 30 ust. 7 stanowi: Właściwy organ może nałożyć, w drodze decyzji, obowiązek uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli ich realizacja może naruszać ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować: zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia, pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków, pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych, wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.

3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.). Ustawa ta jest podstawowym aktem prawnym w prawodawstwie polskim, regulującym zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a szczególności ustaliła m.in. obowiązek składania przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, a także osoby prawne stosownych informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (w tym również azbestu).

4. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251). Ustawa ta wprowadziła m.in. obowiązek uzyskania przez wytwórcę odpadów niebezpiecznych zatwierdzenia – przez właściwego wojewodę, marszałka lub starostę – programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest.

5.2 Akty wykonawcze

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. – w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) zamieszcza rodzaje odpadów zawierających azbest na liście odpadów niebezpiecznych w wymienionych poniżej grupach i podgrupach z odpowiednim przypisanym kodem klasyfikacyjnym:

- 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy,
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu,
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest,

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych,
- 15 01 11*- opakowania z metali zawierających niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi,
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest,
- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające wolny azbest,
- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest,
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest.

2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. Nr 175, poz. 1439) określa termin oraz formę składania informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595).

W sposób nieselektywny mogą być składowane odpady o następujących kodach:

- 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Odpady te mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Nie można natomiast mieszać tych odpadów i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.

4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 217, poz. 1833) określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest.

5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia, jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów (Dz. U. Nr 61, poz. 549). Określa m.in. wymagania dotyczące składowania odpadów zawierających azbest.

6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

(Dz. U. Nr 120, poz. 1126) określa zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenie bezpieczeństwa lub zdrowia ludzi.

7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest (Dz. U. Nr 192, poz. 1876). Rozporządzenie wprowadza obowiązek inwentaryzacji przez właściciela lub zarządzającego (osobę fizyczną) miejsc, gdzie był lub jest wykorzystywany azbest – oraz składania corocznie stosownych informacji do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649) nakłada na właścicieli lub zarządców obiektów, urządzeń budowlanych, instalacji przemysłowych lub innych miejsc zawierających azbest - obowiązek okresowej kontroli stanu tych wyrobów oraz sporządzenia oceny stanu i możliwości użytkowania wyrobów zawierających azbest zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia (Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest). Pierwsza kontrola powinna być przeprowadzona w terminie do 6 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia. W/w podmioty przechowują 1 egz. oceny (łącznie ze stosowną dokumentacją) a 2-gi egz. oceny przekazują właściwemu organowi nadzoru budowlanego, w terminie 30 dni od daty sporządzenia oceny.

9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz. U. Nr 280, poz. 2771). Rozporządzenie określa m.in. obowiązki pracodawcy przy prowadzeniu prac w kontakcie ze szkodliwymi substancjami (w tym z azbestem).

11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 października 2008r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217). Rozporządzenie określa jednostkowe stawki opłat za:

- a) gazy lub pyły wprowadzane do powietrza
 - azbest 315,80 zł/kg

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

b) umieszczenie odpadów na składowisku:

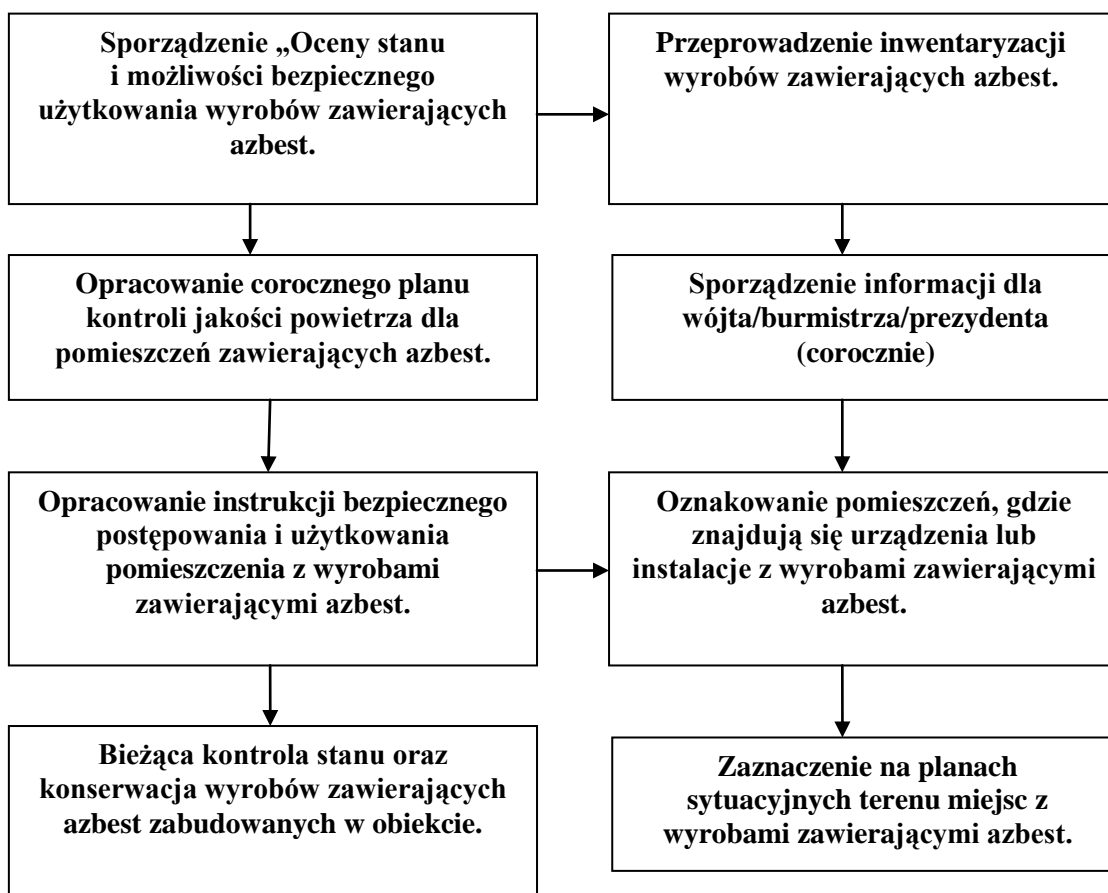
- 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy 45,91 zł/Mg
- 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu 45,91 zł/Mg
- 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów azbestowo-cementowych 45,91 zł/Mg
- 10 11 81* - odpady zawierające azbest 45,91 zł/Mg
- 15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi 45,91 zł/Mg
- 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest 45,91 zł/Mg
- 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające wolny azbest 45,91 zł/Mg

12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 73, poz. 645). Rozporządzenie określa m.in. obowiązki wykonywania badań właściwych dla prowadzenia prac z czynnikami szkodliwymi (w tym azbest).

6 PROCEDURY DOTYCZĄCE BEZPIECZNEGO POSTĘPOWANIA Z WYROBAMI I ODPADAMI ZAWIERAJĄCYMI AZBEST.

6.1 Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

6.1.1 PROCEDURA 1. Obowiązki i postępowanie właścicieli oraz zarządców przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest.

Cel procedury.

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji i urządzeń oraz terenów gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. Procedura dotyczy więc bezpiecznego ich użytkowania.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres posiadania budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – niezależnie od ich wielkości lub stanu, jeżeli znajdują się tam wyroby zawierające azbest.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu – gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest – ma obowiązek sporządzenia - w 2 egzemplarzach - „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik 1). Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne „Oceny...” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” – tzn.:

- po 5-u latach, – jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym, do 35 punktów
- do 1 roku, – jeżeli przy poprzedniej „Ocenie...” ilość punktów wynosiła powyżej 35 do 60

W przypadku oceny wynoszącej 65 i więcej punktów usunięcie wyrobów zawierających azbest wymagane jest bezzwłocznie.

Jeden egzemplarz „Oceny...” właściciel lub zarządca zobowiązany jest złożyć właściwemu terenowo organowi architektoniczno-budowlanemu lub powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego – w terminie do 30-tu dni od dnia jej sporządzenia. Drugi egzemplarz zachowuje przy dokumentacji budynku, budowli, instalacji lub urządzenia przemysłowego oraz terenu – do czasu sporządzenia następnej „Oceny..”.

Właściciel lub zarządca zobowiązany jest do przeprowadzenia inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest. Wyniki inwentaryzacji (spisu z natury) wyrobów zawierających azbest powinny służyć do sporządzenia stosownej informacji dla wójta, burmistrza lub prezydenta miasta – właściwego dla miejsca znajdowania się budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest. Wzory informacji są odpowiednio w załącznikach:

Załącznik 1 – Informacja o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania.

Załącznik 2 – Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

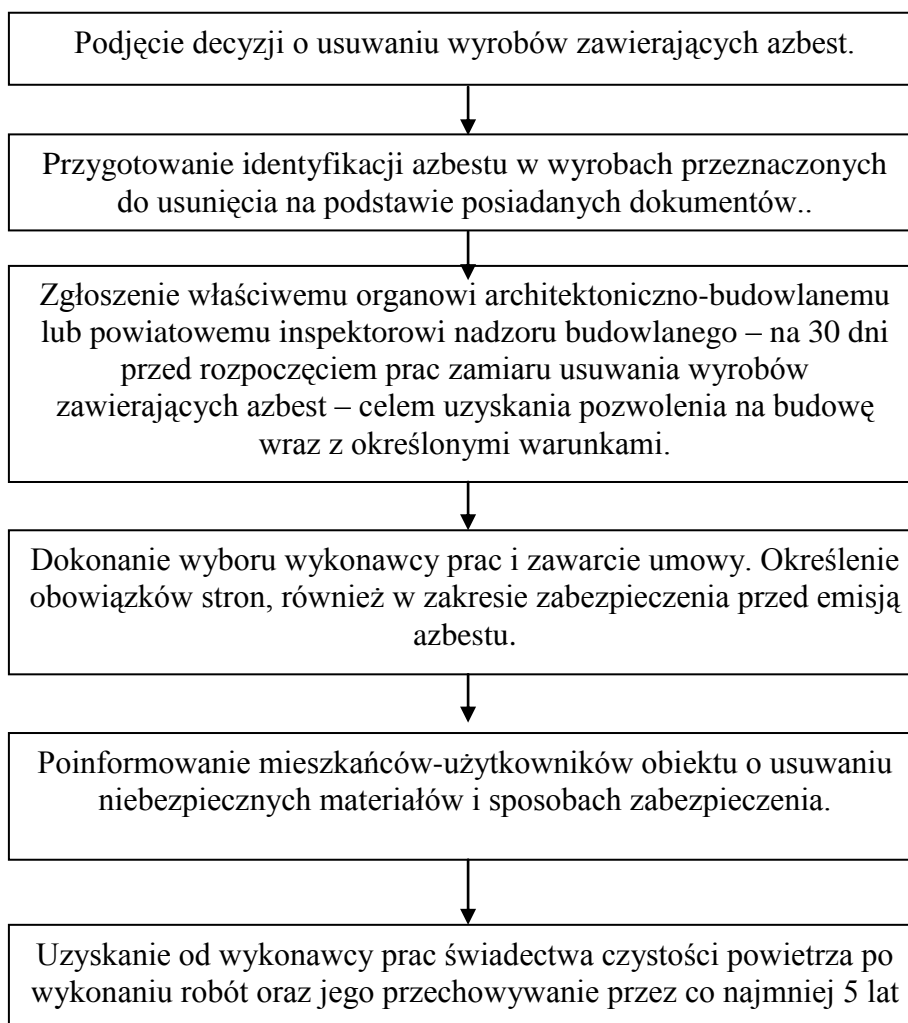
Informacje przedkłada się corocznie, celem wykazania ewentualnych zmian w ilości posiadanych wyrobów zawierających azbest – co pozwoli na ocenę zagrożenia dla ludzi i środowiska w danym rejonie. Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- sporządzania corocznie planu oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu (zał. 7)
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest.
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto dla każdego pomieszczenia, w którym znajdują się instalacje, urządzenia zawierające azbest lub wyroby zawierające azbest, właściciel, zarządca lub użytkownik sporządza corocznie plan kontroli jakości powietrza, obejmujący pomiary stężenia azbestu.

6.1.2 PROCEDURA 2. Obowiązki i postępowanie właścicieli i zarządców, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z obiektów lub terenów.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i postępowania właścicieli, zarządców budynków, budowli, instalacji lub urządzeń oraz terenów z wyrobami zawierającymi azbest – przed i w czasie wykonywania prac usuwania lub zabezpieczania takich wyrobów.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje okres od podjęcia decyzji o zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, do zakończenia tych robót i uzyskania stosownego oświadczenia wykonawcy prac.

Opis szczegółowy

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest – posiadający odpowiednie informacje lub dokumenty, mogące służyć do identyfikacji rodzaju i ilości azbestu w wyrobach - , powinien przedstawić je wykonawcy prac usuwania lub zabezpieczania wyrobów zawierających azbest.

Wyniki identyfikacji azbestu powinny być uwzględniane przy:

- sporządzaniu „Oceny...”,
- sporządzaniu informacji dla wójta, burmistrza, prezydenta miasta,
- zawieraniu umowy na wykonanie prac zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest z wykonawcą tych prac – wytwarzającym odpady niebezpieczne.

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek zgłoszenia na 30 dni przed rozpoczęciem prac, wniosku o pozwolenie na budowę (remont), wraz z określonymi warunkami. Wniosek powinien być sporządzony z uwzględnieniem przepisów wynikających z art. 31, ust. 3, pkt 2 oraz art. 36 ust. 1 pkt. 1 i 4 ustawy – Prawo budowlane. Zatajenie informacji o występowaniu azbestu w wyrobach, które będą przedmiotem prac remontowo-budowlanych skutkuje – na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska – odpowiedzialnością prawną. Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych, właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac - wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umowę na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku , budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac. Prace w kontakcie z azbestem mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby fizyczne lub prawne posiadające odpowiednie uprawnienia.

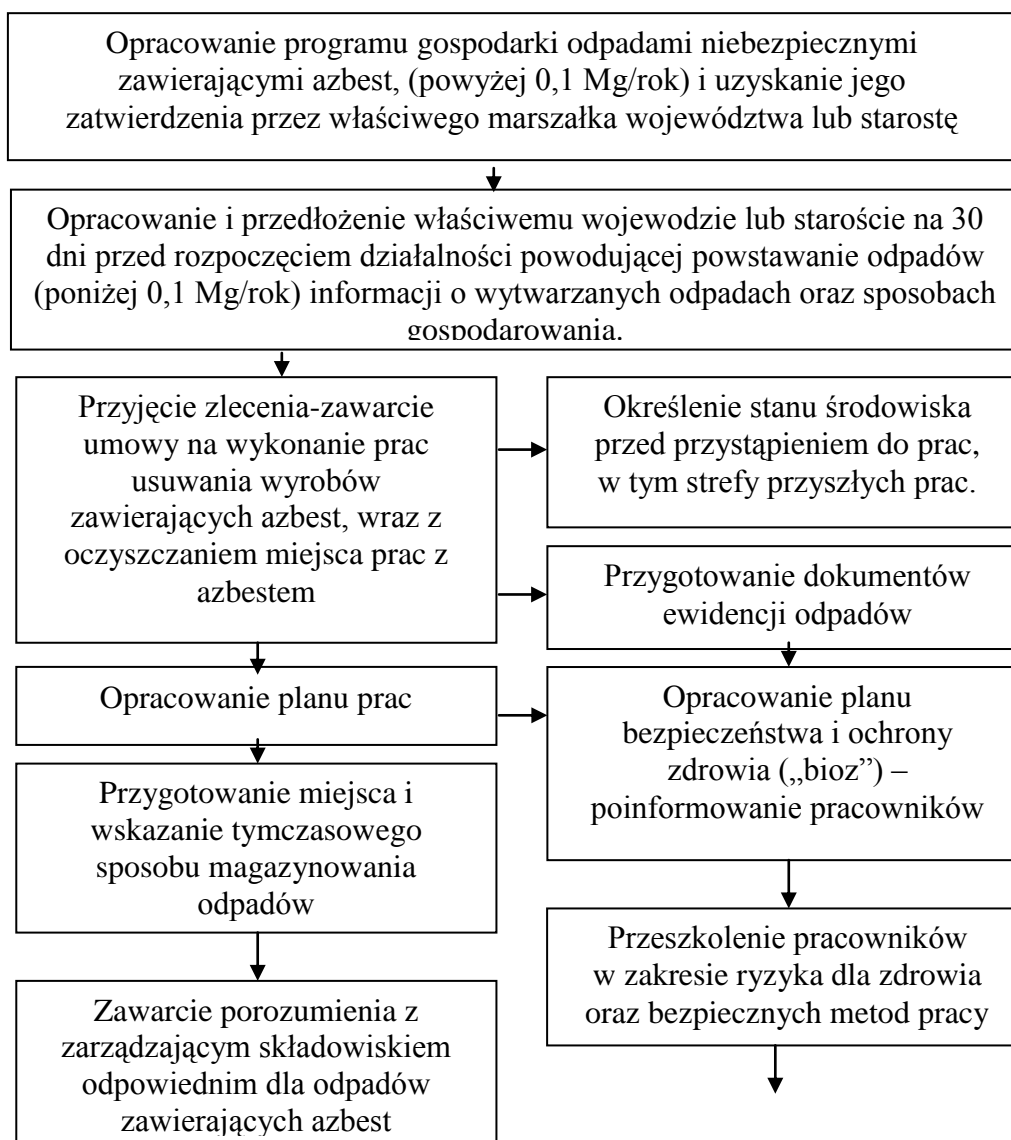
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

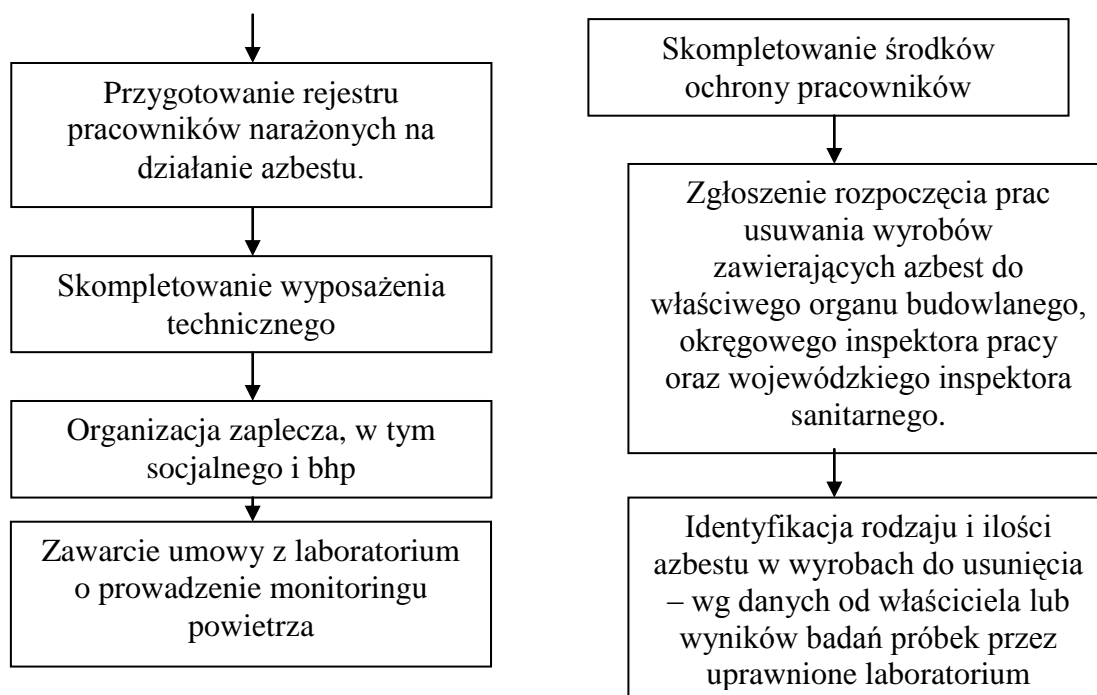
Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania robót i oczyszczenia z azbestu, a następnie przechowywać je przez okres co najmniej 5-lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

6.2 Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz oczyszczeniem obiektu, terenu, instalacji.

6.2.1 P R O C E D U R A 3. Postępowanie przy pracach przygotowawczych do usuwania wyrobów zawierających azbest.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zasad postępowania podczas prac przygotowawczych do zabezpieczania lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje całokształt prac oraz postępowania dotyczącego przygotowania do zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (art. 1 pkt 1) „wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba, że umowa o świadczeniu usługi stanowi inaczej”, a więc wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Z powyższej definicji wynika, że wytwórcą odpadów może być np. właściciel lub zarządzający, który we własnym zakresie wykonuje prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest i zleca do wykonania tylko część robót. W takim przypadku na nim też spoczywać będą wszystkie obowiązki wynikające z przepisów i procedur postępowania z odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest. Wytwórcę odpadów obowiązuje

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

postępowanie określone przepisami ustawy o odpadach. Podstawową czynnością dla przedsiębiorcy, który zamierza podjąć działalność w zakresie wytwarzania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, w ilości powyżej 100 kg rocznie, jest opracowanie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi, w tym zawierającymi azbest oraz uzyskanie jego zatwierdzenia przez właściwego, ze względu na miejsce wytwarzania odpadów niebezpiecznych, marszałka województwa lub starostę.

Marszałek województwa zatwierdza programy gospodarki odpadami niebezpiecznymi dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a starosta dla pozostałych przedsięwzięć.

Program gospodarki odpadami niebezpiecznymi dołączony do wniosku o wydanie decyzji zatwierdzającej program, powinien zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów niebezpiecznych, przewidzianych do wytwarzania, a w przypadku gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie mogą powodować odpady niebezpieczne, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania składu chemicznego i właściwości odpadów;
- określenie ilości odpadów niebezpiecznych poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytworzenia w ciągu roku;
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych lub ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami, z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych;
- wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów;
- określenie czasu prowadzenia działalności związanej z wytwarzaniem odpadów.

Wytwórca odpadów (wytwarzający rocznie do 0,1 Mg odpadów niebezpiecznych) na 30 dni przed rozpoczęciem działalności powodującej powstawanie odpadów, opracowuje i składa właściwemu wojewodzie lub staroście informację w 3-ch egzemplarzach, o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania. Informacja powinna zawierać:

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania, a w przypadku, gdy określenie rodzaju nie jest wystarczające, do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- określenie ilości odpadów poszczególnych rodzajów przewidzianych do wytwarzania w ciągu roku;
- informacje wskazujące na sposoby zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- szczegółowy opis sposobów gospodarowania odpadami z uwzględnieniem zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- wskazanie miejsca i sposobu magazynowania odpadów.

Do rozpoczęcia działalności powodującej powstawanie odpadów można przystąpić, jeżeli organ właściwy do przyjęcia informacji, w terminie 30 dni od dnia złożenia informacji nie wniesie sprzeciwu, w drodze decyzji. Wytwórca odpadów może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami innemu posiadaczowi odpadów. Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zatwierdzenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba, że działalność taka wymaga zezwolenia.

Po dopełnieniu obowiązków wynikających z ogólnych zasad postępowania wykonawca prac uprawniony jest do przyjęcia zlecenia i zawarcia umowy na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, wraz z oczyszczaniem miejsca prac z azbestem. Dla prawidłowego zawarcia umowy, koniecznym jest określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac. Pozwoli to na określenie stopnia narażenia na azbest w miejscu pracy oraz prawidłowe przygotowanie planu prac.

Plan pracy powinien być sporządzony zgodnie ze stosownymi przepisami i zawierać m.in.:

- określenie stanu środowiska przed przystąpieniem do prac, w tym strefy przyszłych prac;
- określenie rodzaju azbestu w wyrobach przeznaczonych do usunięcia;
- aktualną „Ocenę stanu...”;
- przewidywaną ilość wytwarzanych odpadów do usunięcia,
- ustalenie odpowiednich sposobów usuwania wyrobów zawierających azbest;
- określenie rodzajów i metod pracy;
- określenie sposobów eliminowania lub ograniczenia uwalniania się pyłu azbestu do powietrza,

Następnie powinien zostać opracowany plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zwany "planem bioz", obejmujący m.in.:

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- informacje dotyczące przewidywanych zagrożeń, występujących podczas realizacji robót budowlanych, określające skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich wystąpienia,
- informację o wydzieleniu i oznakowaniu miejsc prowadzenia robót budowlanych, stosownie do rodzaju zagrożenia,
- informację o sposobie prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych w tym:
 - a. określenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia,
 - b. konieczność stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej, zabezpieczających przed skutkami zagrożeń,
 - c. zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi, przez wyznaczone w tym celu osoby,
- określenie sposobu przechowywania i przemieszczania materiałów, wyrobów, substancji oraz preparatów niebezpiecznych na terenie budowy;
- wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie;

Pracodawca jest obowiązany zapoznać pracowników lub ich przedstawicieli z planem prac, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Wykonawca prac jest obowiązany przeszkolić wszystkie osoby pozostające w kontakcie z azbestem, pracowników bezpośrednio zatrudnionych, kierujących i nadzorujących prace w zakresie ryzyka dla zdrowia oraz bezpiecznych metod pracy z wyrobami zawierającymi azbest i ich odpadami a także bezpieczeństwa i higieny takich prac. Szkolenie powinno być przeprowadzone przez upoważnioną do takiej działalności instytucję i potwierdzone odpowiednim świadectwem lub zaświadczeniem.

Pracodawca będący wytwórcą odpadów niebezpiecznych, zawierających azbest obowiązany jest do przygotowania, prowadzenia i przechowywania rejestru pracowników narażonych na działanie azbestu.

Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca i sposobu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, po ich demontażu, a jeszcze przed transportem na składowisko. Miejsce takie powinno być wydzielone i zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych oraz oznakowane znakami ostrzegawczymi o treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Na potrzeby ewidencji odpadów niebezpiecznych, wytwórca odpadów przygotowuje dokumenty, którymi są:

- karta ewidencji odpadu (załącznik nr 3),
- karta przekazania odpadu (załącznik nr 4).

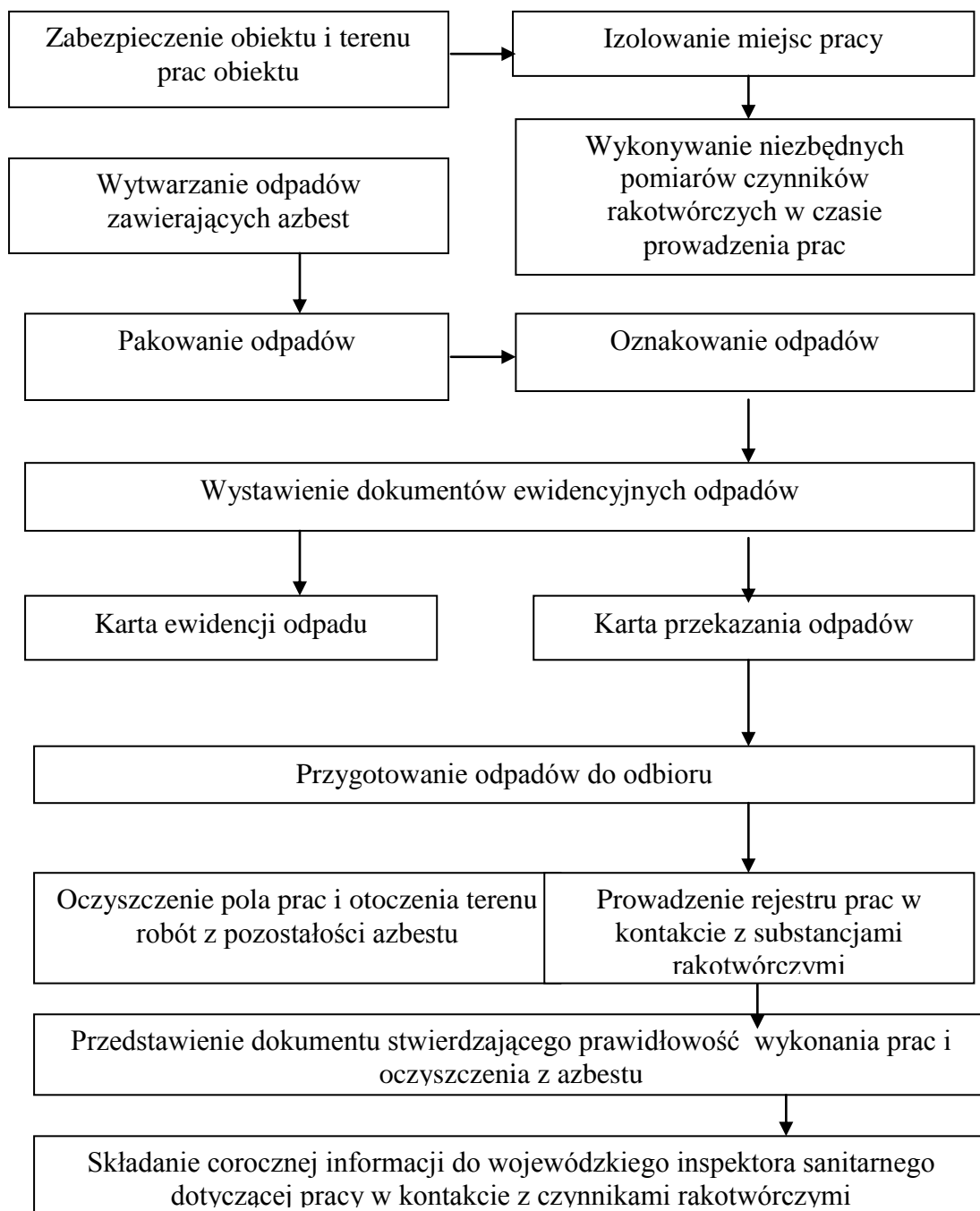
Celem zapewnienia składowania odpadów niebezpiecznych powstałych po usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwórca odpadów powinien przed przeprowadzeniem robót, zawrzeć porozumienie z zarządzającym składowiskiem, odpowiednim dla odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Ważne znaczenie dla prawidłowego przygotowania robót ma skompletowanie wyposażenia technicznego, w tym narzędzi ręcznych i wolnoobrotowych, narzędzi mechanicznych, urządzeń wentylacyjnych oraz podstawowego sprzętu przeciwpożarowego. Na tym etapie należy też zabezpieczyć techniczne środki zapobiegające emisji azbestu w miejscu pracy oraz środowisku, w zależności od określenia stanu środowiska, przed przystąpieniem do wykonywania prac.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³ lub zawierających krokidolit powinno odbywać się pod stałym nadzorem technicznym, a prawidłowość prowadzenia tych prac potwierdza się wynikiem badania jakości powietrza przeprowadzonego przez akredytowane laboratorium. Duże znaczenie ma również przygotowanie i organizacja zaplecza budowy, w tym części socjalnej, obejmującej:

- urządzenia sanitarno-higieniczne, z możliwością umycia się i natrysku po pracy w kontakcie z azbestem;
- pomieszczenia na szatnie - czyste i brudne;
- pomieszczenia dla spożywania posiłków oraz regeneracji.

W planie prac – w zależności od wielkości lub specyfiki budynku, budowli, instalacji lub urządzenia, a również terenu, gdzie prowadzone będą prace zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest, także występującego stopnia narażenia na azbest – mogą zostać określone również inne niezbędne wymagania.

6.2.2 PROCEDURA 4. Prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu, terenu, instalacji z azbestu.

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania wykonawców (wytwórców odpadów) prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest – będących, w rozumieniu ustawy o odpadach – wytwórcami odpadów niebezpiecznych.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania od rozpoczęcia do zakończenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem budynku, budowli, instalacji lub urządzenia i terenu z pozostałości azbestu.

Opis szczegółowy

Na początku należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczną odległości od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 1 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Zagrożenie azbestem krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m^3 (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, to powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m.in.:

- komory dekontaminacyjne (śluzы) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- zaostrzone rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia, środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalone przy użyciu cementu lub żywicy syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Odpady wyrobów pozostających w kontakcie z azbestem (np. płyty lub maty z wełny mineralnej)

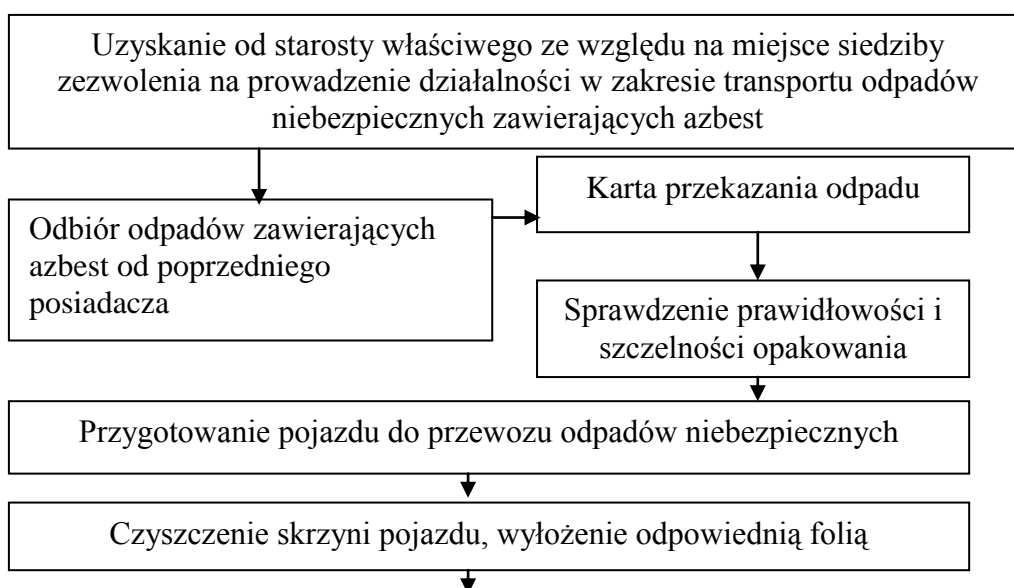
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

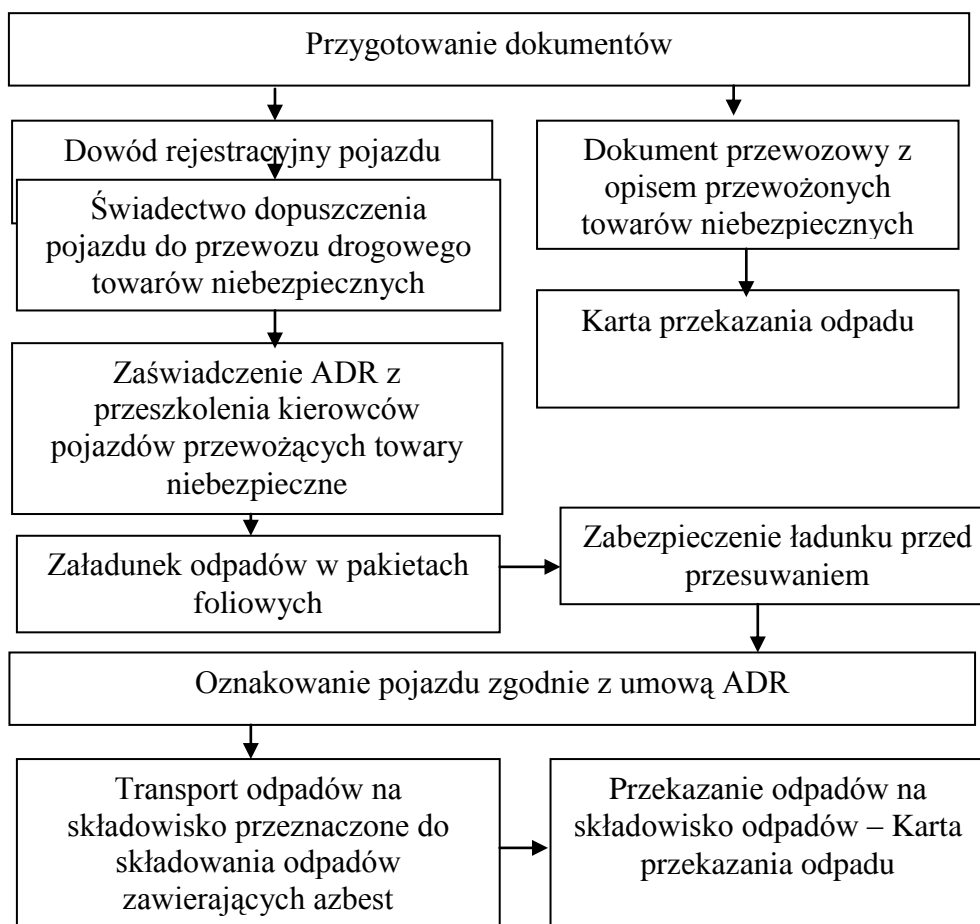
o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 powinny zostać szczelnie zapakowane w worki z folii polietylenowej o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm, a następnie umieszczone w opakowaniu zbiorczym z folii polietylenowej i szczelnie zamknięte. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych.

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu. Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych z wysoko-skutecznym filtrem lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi, użytkownikowi lub zarządcy obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest pisemnego oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia terenu z pyłu azbestowego. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m^3 lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez akredytowane laboratorium.

6.3 Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

6.3.1 PROCEDURA 5. Przygotowanie i transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu obowiązków i zasad postępowania dotyczących przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od uzyskania zezwolenia na transport odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, poprzez pozostałe czynności i obowiązki transportującego takie odpady – aż do ich przekazania na składowisko odpadów, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest.

Opis szczegółowy

Posiadacz odpadów, który prowadzi działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest obowiązany uzyskać zezwolenie na prowadzenie tej działalności. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów wydaje starosta, właściwy ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania posiadacza odpadów.

Wniosek o zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów powinien zawierać:

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do zbierania lub transportu, w przypadku gdy określenie rodzaju jest niewystarczające do ustalenia zagrożeń, jakie te odpady mogą powodować dla środowiska, właściwy organ może wezwać wnioskodawcę do podania podstawowego składu chemicznego i właściwości odpadów;
- oznaczenie obszaru prowadzenia działalności;
- wskazanie sposobu i środków transportu odpadów;
- przedstawienie możliwości technicznych i organizacyjnych pozwalających należycie wykonywać działalność w zakresie zbierania lub transportu odpadów;
- przewidywany okres wykonywania działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów.

Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów jest wydawane w drodze decyzji przez właściwy organ na czas oznaczony nie dłuższy niż 10 lat.

Przekazanie partii odpadów zawierających azbest przez wytwórcę odpadów innemu posiadaczowi odpadów niebezpiecznych, np. w celu ich dalszego transportu odbywa się z zastosowaniem „Karty przekazania odpadu” – sporządzonej przez wytwórcę odpadów.

Do obowiązków posiadacza odpadów niebezpiecznych prowadzącego działalność wyłącznie w zakresie ich transportu na składowisko należy:

- posiadanie „Karty przekazania odpadu” z potwierdzeniem przejęcia odpadu;
- usunięcie ze skrzyni ładunkowej pojazdu elementów mogących uszkodzić opakowanie odpadów;
- sprawdzenie stanu opakowań i ich oznakowanie literą „a”;
- sprawdzenie umocowania ładunku z odpadami w pojeździe;

Przy przewozach towarów (w tym odpadów) niebezpiecznych w kraju obowiązuje przepis umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR).

Do przewożenia odpadów zawierających azbest mogą być używane samochody ciężarowe z nadwoziem skrzyniowym, bez przyczepy lub z jedną przyczepą.

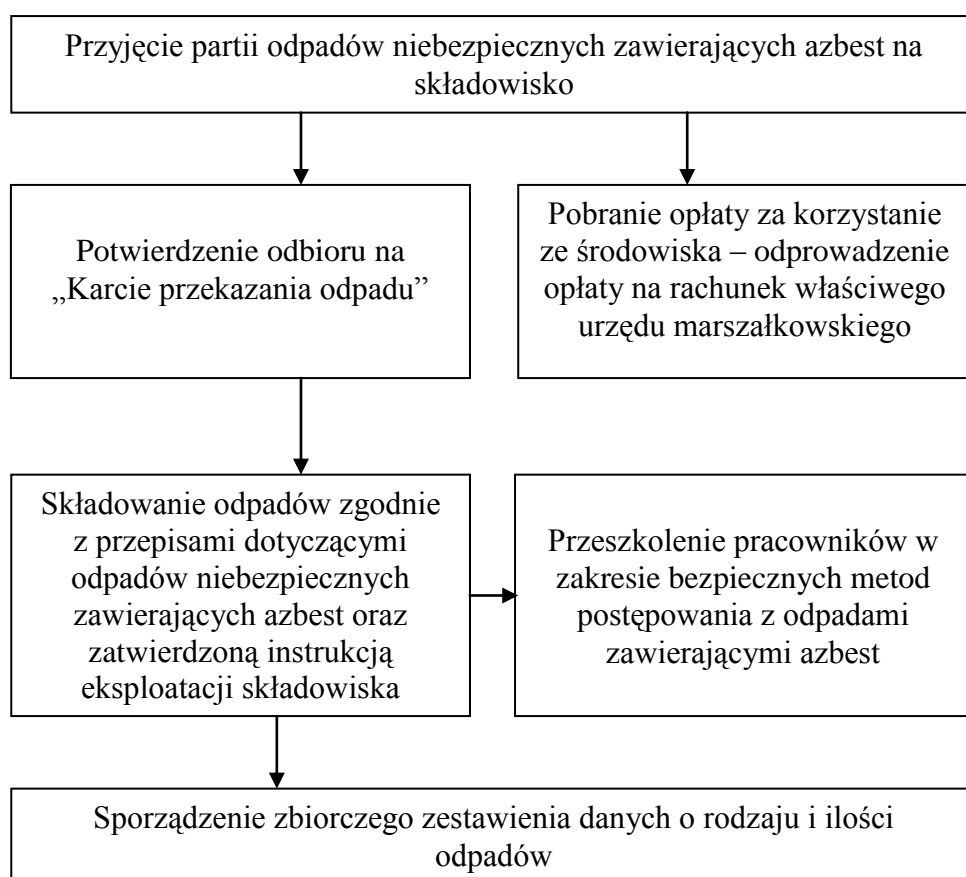
Załadunek opakowanych odpadów (palet lub pakietów zawiniętych w folię, kontenerów jednokrotnego użytku typu big-bag) do dokładnie oczyszczonej skrzyni ładunkowej pojazdu, a następnie ich rozładunek powinien odbywać się przy wykorzystaniu dźwigu lub podnośnika. Brak odpowiedniego oznakowania odpadów zawierających azbest lub uszkodzone opakowanie przy załadunku stanowią powód odmowy przyjęcia przesyłki odpadów. Pakiety z odpadami

powinny być ułożone i umocowane na samochodzie w sposób uniemożliwiający ich przesuwanie się w czasie przewozu lub wypadnięcie z pojazdu, a cały ładunek powinien być dokładnie zabezpieczony folią lub plandeką przed uszkodzeniem. Po każdym wyładunku odpadów z pojazdu, należy dokładnie sprawdzić, czy na powierzchni skrzyni ładunkowej nie znajdują się pozostałości po przewożonych odpadach. W razie stwierdzenia takiej pozostałości należy niezwłocznie ją usunąć oraz dokładnie oczyścić pojazd i jego wyposażenie z zachowaniem zasad przewidzianych dla prac przy usuwaniu azbestu.

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest. Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

6.4 Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest

6.4.1 P R O C E D U R A 6. Składowanie odpadów na składowiskach lub w wydzielonych kwaterach przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest

Cel procedury

Celem procedury jest przedstawienie zakresu i zasad postępowania dotyczących składowania na składowiskach odpadów lub w wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk odpadów, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

Zakres procedury

Zakres procedury obejmuje działania począwszy od przyjęcia partii odpadów niebezpiecznych zawierających azbest na składowisko, poprzez dalsze czynności, aż do sporządzenia rocznego zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości przyjętych odpadów.

Opis szczegółowy

Do obowiązków zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest należy:

- przeszkolenie pracowników w zakresie bezpiecznych metod postępowania z odpadami zawierającymi azbest,
- potwierdzenie w karcie przekazania odpadów przyjęcia partii odpadów na składowisko,
- sporządzenie zbiorczego zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów przyjętych na składowisko,
- składowanie odpadów zgodnie z przepisami dotyczącymi odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz zatwierdzoną instrukcją eksploatacji składowiska,
- zapewnić deponowanie odpadów w sposób nie powodujący uszkodzenia opakowań odpadów,
- wykorzystać racjonalnie pojemność eksploatacyjną składowiska.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane przez składowanie na składowiskach lub wydzielonych kwaterach na terenie innych składowisk, przeznaczonych do wyłącznego składowania tych odpadów. Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji Wojewoda.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni.

Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy użyciu urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

Opakowania z odpadami powinny być układane zgodnie z technologią składowania zatwierdzoną w instrukcji eksploatacji składowiska, uwzględniającą racjonalne wykorzystanie pojemności obiektu.

Niedopuszczalne jest kompaktowanie odpadów zawierających azbest, ani poruszanie się pojazdów mechanicznych po powierzchni składowanych odpadów.

Dla składowisk odpadów zawierających azbest o kodach 17 06 01* i 17 06 05* nie stosuje się rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk odpadów.

Po zakończeniu składowania odpadów zawierających azbest na poziomie 2 m poniżej terenu otoczenia i wypełnieniu gruntem do poziomu terenu, zarządzający składowiskiem powinien złożyć wniosek do właściwego organu w celu uzyskania zgody na zamknięcie składowiska lub jego wydzielonej części.

Zgodę na zamknięcie składowiska odpadów niebezpiecznych wydaje w drodze decyzji wojewoda po przeprowadzeniu kontroli składowiska przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

7 AZBEST NA TERENIE GMINY PRZESMYKI.

7.1 Oszacowanie ilości i rozmieszczenia wyrobów azbestowych.

W roku 2005 za pośrednictwem sołtysów zebrano informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska. Na podstawie zebranych informacji oszacowano, że na terenie Gminy Przesmyki w 23 sołectwach znajduje się około 263 412,57m² niebezpiecznego wyrobu. Niebezpiecznym surowcem pokryte są budynki mieszkalne oraz gospodarcze a także budynki będące własnością Gminy Przesmyki (garaże, budynki gospodarcze, świetlice).

Dane dotyczące wyrobów zawierających azbest otrzymano z inwentaryzacji przeprowadzonej przez sołtysów. Należy jednak mieć na uwadze, że narzędzie, którego użyto podczas inwentaryzacji, nie odzwierciedla rzeczywistej sytuacji i pełnej informacji o ilości i miejscach występowania azbestu.

Na terenie Gminy Przesmyki nie odnotowano „dzikich” wysypisk odpadów zawierających azbest. W przypadku pojawienia się takich wysypisk odpowiedzialny za ich likwidację jest właściciel działki, na której odnotowano pojawienie się odpadów lub Urząd Gminy w przypadku terenów z nieuregulowanym stanem prawnym.

Z uwagi na fakt, iż do chwili obecnej nie prowadzona była żadna ewidencja usuniętego azbestu nie można określić dokładnej ilości usuniętych wyrobów. Szacuje się, że jest to znikoma część.

7.2 Inwentaryzacja azbestu na terenie Gminy Przesmyki wg stanu na dzień 15 listopada 2008 r.

Lp.	Nazwa wyrobu	Miejsce występowania	Jednostka miary	Ilość	Liczba gospodarstw, w których wykazano występowanie azbestu
1.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Cierpigórz	m ²	10 840,40	19
2.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Dąbrowa	m ²	19 386,72	77
3.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Głuchówek	m ²	6 408,90	34
4.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Górki	m ²	5 604,00	17
5.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Kaliski	m ²	8 764,22	23
6.	Płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa	Kukawki	m ²	9 451,70	42
7.	Płyty faliste azbestowo-	Kamianki-	m ²	14 333,00	45

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

	cementowe dla budownictwa	Czabaje			
8.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Kamianki Lackie	m ²	28 794,50	19
9.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Kamianki-Nicki	m ²	6 999,90	17
10.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Kamianki-Wańki	m ²	4 567,60	18
11.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Lipiny	m ²	9 554,60	24
12.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Łysów	m ²	42 313,26	128
13.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Pniewiski	m ²	16 232,08	26
14.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Przesmyki	m ²	9 979,80	26
15.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Raczyny	m ²	11 826,96	25
16.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Stare Rzewuski	m ²	12 220,50	19
17.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Tarków	m ²	4 556,00	14
18.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Tarkówek	m ²	8 820,10	13
19.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Wólka Łysowska	m ²	17 267,93	55
20.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Zalesie	m ²	3 727,40	7
21.	Płyty faliste azbestowocementowe dla budownictwa	Zawady	m ²	11 763,00	37

7.3 Oszacowanie ilości odpadu azbestowego w m² przypadający na jednego mieszkańca Gminy Przesmyki.

Lp.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Ilość azbestu w m ²	Ilość azbestu na 1 mieszkańca w m ²
1	Cierpigórz	99	10 840,40	109,50
2	Dąbrowa	349	19 386,72	55,55
3	Głuchówek	194	6 408,90	33,04
4	Górki	94	5 604,00	59,62
5	Kaliski	81	8 764,22	108,20
6	Kukawki	86	9 451,70	109,90
7	Kamianki-Czabaje	182	14 333,00	78,75
8	Kamianki Lackie	224	28 794,50	128,55
9	Kamianki-Nicki	119	6 999,90	58,82

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

10	Kamianki-Wańki	82	4 567,60	55,70
11	Lipiny	151	9 554,60	63,28
12	Łysów	682	42 313,26	62,04
13	Pniewiski	164	16 232,08	98,98
14	Przesmyki	366	9 979,80	27,27
15	Raczyny	166	11 826,96	71,25
16	Stare Rzewuski	114	12 220,50	107,20
17	Tarków	41	4 556,00	111,12
18	Tarkówek	89	8 820,10	99,10
19	Wólka Łysowska	320	17 267,93	53,96
20	Zalesie	34	3 727,40	109,63
21	Zawady	93	11 763,00	126,48
	Razem	3 730	263 412,57	70,62

7.4 Kampania edukacyjna dotycząca szkodliwości azbestu oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania i unieszkodliwiania oraz działania dotyczące mobilizowania właścicieli do usuwania niebezpiecznego wyrobu.

Przez cały okres trwania Programu na terenie Gminy Przesmyki będzie prowadzona edukacja dotycząca szkodliwości, sposobów bezpiecznego usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest. Niezwykle istotne jest by do właścicieli budynków zawierających azbest trafiały dokładne informacje o możliwościach korzystania z dofinansowania kosztów usunięcia azbestu, w tym załadunku, transportu i składowania oraz o potencjalnych źródłach dotacji, preferencyjnych kredytach i pożyczkach na wymianę pokryć dachowych. W tym celu na stronie internetowej Urzędu Gminy w Przesmykach zostanie zamieszczona zakładka tematyczna w której będą prezentowane:

- informacje o zagrożeniu jakie niesie azbest;
- wykaz aktów prawnych dotyczących szkodliwości azbestu oraz wymagań związanych z pracą z azbestem;
- wzory wniosków o dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu;
- aktualny wykaz firm, które posiadają wymagane zezwolenia na demontaż, transport i składowanie odpadów zawierających azbest;
- informacje o bieżących działaniach Gminy przedmiotem. których jest azbest.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

8 FINANSOWE ASPEKTY REALIZACJI PROGRAMU.

8.1 Prognozowany koszt usunięcia azbestu.

Trzy etapy likwidacji wyrobów zawierających azbest: demontaż, transport i składowanie są przedmiotem określenia jednostkowych kosztów dla podejmujących działania związane z usuwaniem azbestu.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest jest przedsięwzięciem bardzo kosztownym. Koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Przesmyki przeprowadzony jest na podstawie cenników specjalistycznych firm zajmujących się demontażem, transportem i składowaniem wyrobów zawierających azbest.

Dla oszacowania prawdopodobnych kosztów przedsięwzięcia polegającego na demontażu, transporcie i składowaniu przyjęto kwotę 30 zł/m².

Płyty azbestowo – cementowe:

- średni koszt demontażu wynosi: 11 zł/m²
- średni koszt transportu wynosi: 4 zł/m²
- średni koszt unieszkodliwiania wynosi: 15 zł/m²

Koszt w rozbiciu na poszczególne etapy:

- demontaż:

$$263\,412,57\text{m}^2 \times 11 \text{ zł/m}^2 = 2\,897\,538,27\text{zł}$$

- transport:

$$263\,412,57\text{m}^2 \times 4 \text{ zł/m}^2 = 1\,053\,650,28\text{zł}$$

- unieszkodliwianie:

$$263\,412,57\text{m}^2 \times 15 \text{ zł/m}^2 = 3\,951\,188,55 \text{ tys. zł}$$

Łączny koszt usunięcia oraz unieszkodliwienia odpadów azbestowych na terenie Gminy Przesmyki wynosi **7.902.377,10 zł**. Zakładając realizację Programu do 2032 r. roczny koszt kształtuje się na poziomie **343.581,61 zł**.

Zakłada się, że na terenie Gminy Przesmyki wyroby zawierające azbest będą usuwane sukcesywnie w okresie od 2010-2032 r. a przyjęcie niniejszego Programu w zakresie pomocy mieszkańcom Gminy Przesmyki w postaci dofinansowania do odbioru, transportu i składowania wyrobów azbestowych zmobilizuje właścicieli budynków do sukcesywnych działań mających na względzie całkowite usunięcie azbestu z terenu gospodarstwa. Możliwość pozyskania środków publicznych, pomocowych z Unii Europejskiej jak i środków z funduszy

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

ochrony środowiska jest niezwykle istotna z uwagi na bardzo wysokie koszty powyższych działań. Pozyskane środki zewnętrzne mogą zostać rozdysponowane w oparciu o poniższe warianty:

Wariant I.

Urząd Gminy - w drodze przetargu wyłoni firmę specjalistyczną posiadającą odpowiednie zezwolenia, która wykona usługę w zakresie: demontażu, odbioru, transportu do składowania, a cenę za składowanie na składowisku odpadów azbestowych wkałkuje w cenę usługi. Urząd Gminy pokryje całość lub część kosztów usługi (koszt transportu i składowania).

Wariant II.

Właściciel obiektu z zabudowanymi wyrobami zawierającymi azbest wybierze firmę posiadającą odpowiednie zezwolenia, która po wykonaniu usługi demontażu, odbioru, transportu i przekazania do unieszkodliwiania odpadów azbestowych wystawi rachunek (fakturę), po przedłożeniu której wraz z odpowiednim wnioskiem do Urzędu Gminy i skontrolowania faktu należytego usunięcia ww. wyrobów przez Komisję ds. monitoringu realizacji Programu (z Urzędu Gminy) – Urząd Gminy dokona zwrotu części lub całości poniesionych przez ww. właściciela kosztów - w zależności od ustaleń podjętych przez Gminę przed przystąpieniem do realizacji Programu – w zakresie wysokości jednostkowego dofinansowania.

8.2 Rozwiązania możliwe do zastosowania w zakresie dofinansowania usuwania wyrobów azbestowych dla mieszkańców gminy.

Wariant I

Dofinansowaniem objęty jest koszt demontażu, transportu i utylizacji w wysokości 50% poniesionych wydatków, jednak nie więcej niż 2000 zł do jednego obiektu budowlanego.

Przy ww. założeniach właściciel nieruchomości posiadający 100 m² pokrycia dachowego zawierającego azbest musi się liczyć z następującymi kosztami:

$$30 \text{ zł/m}^2 \times 100 \text{ m}^2 = 3000 \text{ zł}$$

50% x 3000 zł = 1500 zł (przy jednoczesnym założeniu wielkości dotacji nie więcej niż 2000 zł do obiektu budowlanego)

Wariant II

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Innym rozwiązaniem, uzależnionym od wielkości pozyskanych przez Gminę środków i ilości złożonych wniosków o dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest w danym roku, jest określenie jednostkowej kwoty dofinansowania.

W każdym z powyższych wariantów należy pamiętać, że właściciel budynku z którego zostanie zdemontowany eternit musi zabezpieczyć także środki na pokrycie dachu nowym materiałem.

8.3 Możliwość pozyskania środków finansowych na działania związane z usuwaniem azbestu z terenu Gminy Przesmyki.

Środki z budżetu państwa

Planowane wydatki z budżetu państwa w okresie 30-tu lat ograniczone zostały do czterech zadań:

- wydatki na finansowanie działalności Głównego Koordynatora określone w „Programie...” – w wysokości 1 mln zł rocznie to jest łącznie 30 mln zł.
- wydatki na działalność informacyjno-popularyzacyjną w mediach dotyczącą bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów ich usuwania, a także informacji o szkodliwości azbestu i sposobów chronienia przed narażeniem na jego emisję – łącznie 27 mln zł.
- wydatki na opracowanie (lub udział) terenowych planów ochrony przed szkodliwością azbestu i programów usuwania wyrobów zawierających azbest, a także szkolenia pracowników administracji publicznej (szczebla centralnego i wojewódzkiego) w zakresie szczegółowych przepisów i procedur dotyczących azbestu – łącznie 4,15 mln zł.
- wydatki na opracowanie programów zdrowotnych i utworzenie ośrodka oceny ryzyka – łącznie 4 mln zł.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest największą instytucją realizującą Politykę Ekologiczną Państwa poprzez finansowanie inwestycji w ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w obszarach ważnych z punktu widzenia procesu dostosowawczego do standardów i norm Unii Europejskiej. Celem działalności Narodowego Funduszu jest finansowe wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

W narodowym funduszu stosowane są trzy formy dofinansowywania:

- finansowanie pożyczkowe (pożyczki udzielane przez NF, kredyty udzielane przez banki ze środków NF, konsorcja czyli wspólne finansowanie NF z bankami, linie kredytowe ze środków NF obsługiwane przez banki)
- finansowanie dotacyjne (dotacje inwestycyjne, dotacje nieinwestycyjne, dopłaty do kredytów bankowych, umorzenia)
- finansowanie kapitałowe (obejmowanie akcji i udziałów w zakładanych bądź już istniejących spółkach w celu osiągnięcia efektu ekologicznego)

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WFOŚiGW to wojewódzki fundusz celowy, którego zadaniem jest finansowe wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, realizowanych na obszarze danego województwa. Fundusz posiada osobowość prawną i może udzielać pomocy w postaci preferencyjnych pożyczek, dotacji oraz dopłat do kredytów. Źródłem dochodów WFOŚiGW są opłaty i kary za gospodarcze korzystanie ze środowiska, wnoszone przez instytucje z obszaru województwa. Coraz większą część przychodów stanowią odsetki od udzielonych pożyczek, dzięki czemu Fundusz z roku na rok może przeznaczać coraz więcej środków finansowych na ochronę środowiska.

Mieszkańcy Gminy Przesmyki mogą korzystać ze środków jakimi dysponuje Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Procedurę i tryb przyznawania dofinansowania określa *Regulamin przeznaczania środków WFOŚiGW w Warszawie na dofinansowanie działań z zakresu usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa mazowieckiego*.

Środki z Unii Europejskiej

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Głównym celem powyższego programu jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej. W ramach Priorytetu II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

ziemi wdrażane będzie Działanie 2.1 – Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych. Program zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (NSRO), zatwierdzonymi 7 maja 2007 r. przez Komisję Europejską, stanowi jeden z programów operacyjnych będących podstawowym narzędziem do osiągnięcia założonych w nich celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Program obejmuje jednak swym działaniem duże projekty, których koszt całkowity przekracza 25 mln euro – w przypadku projektów dotyczących środowiska naturalnego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2007-2013 jest jednym z 16 programów regionalnych służących realizacji Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 i Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 w zakresie polityki wzrostu konkurencyjności i wyrównywania szans rozwojowych. RPO WM jest najważniejszym instrumentem realizacji Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego i polityki rozwoju realizowanej przez samorząd województwa, a jednocześnie jednym z narzędzi realizacji polityki spójności UE. W ramach Priorytetu IV: Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka będzie wdrażane Działanie 4.2.: Ochrona powierzchni ziemi, obejmujące m.in. realizację projektów służących zarządzaniu odpadami gospodarczymi i produkcyjnymi, w szczególności:

- kompleksowe oczyszczanie terenu z odpadów zawierających azbest, a także usuwanie azbestu z budynków użyteczności publicznej wraz z zapewnieniem bezpiecznego unieszkodliwiania odpadów,
- budowa składowisk odpadów niebezpiecznych.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Problem azbestu na terenach wiejskich jest bardzo skomplikowany, z uwagi na fakt, że znajduje się tu trzykrotnie więcej płyt azbestowo – cementowych niż w miastach. Najczęściej są to pokrycia dachowe, które montowano systemem „gospodarczym” co skutkowało występowaniem licznych błędów w montażu prowadzących do pęknięcia i odkształcania płyt.

Działania na terenach wiejskich będą realizowane w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Wymienione niżej nie dotyczą bezpośrednio i wyłącznie kwestii związanych

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

z usuwaniem materiałów zawierających azbest. Związane są z modernizacją obiektów na terenach wiejskich, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, poprawą efektywności gospodarstw rolnych. Prace związane z usuwaniem azbestu mogą stanowić element większego przedsięwzięcia wdrażanego w ramach działania:

- Modernizacja gospodarstw rolnych;
- Ułatwianie startu młodym rolnikom;
- Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
- Odnowa i rozwój wsi.

Pozostałe środki.

Banki

Coraz więcej banków wykazuje zainteresowanie inwestycjami w zakresie ochrony środowiska. Dzięki współpracy z funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej rozszerzają one swoją ofertę kredytową o kredyty preferencyjne przeznaczone na przedsięwzięcia proekologiczne oraz nawiązują współpracę z podmiotami angażującymi swoje środki finansowe w ochronie środowiska (fundacje, międzynarodowe instytucje finansowe). Szczególną rolę na rynku kredytów na inwestycje proekologiczne odgrywa Bank Ochrony Środowiska. Oferuje on najwięcej środków finansowych w formie preferencyjnych kredytów i dysponuje zróżnicowaną ofertą dla prywatnych i samorządowych inwestorów, a także osób fizycznych.

Fundacja EkoFundusz

EkoFundusz jest fundacją powołaną w 1992 r. przez Ministra Finansów dla efektywnego zarządzania środkami finansowymi pochodzącymi z zamiany części zagranicznego długu na wspieranie przedsięwzięć w ochronie środowiska (tzw. konwersja długu). Dotychczas decyzję o ekokonwersji polskiego długu podjęły Stany Zjednoczone, Francja, Szwajcaria, Włochy, Szwecja i Norwegia. Tak więc EkoFundusz zarządza środkami finansowymi pochodzącymi z ekokonwersji łącznie ponad 571 mln USD do wydatkowania w latach 1992 - 2010.

EkoFundusz jest niezależną fundacją działającą według prawa polskiego, a w szczególności wg Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. Nr21 poz. 97, tekst jednolity) a także Statutu. Obecnie Fundatorem jest Minister Skarbu Państwa.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

W Statucie EkoFunduszu pięć sektorów ochrony środowiska uznanych zostało za dziedziny priorytetowe. Są nimi:

- ograniczenie transgranicznego transportu dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz eliminacja niskich źródeł ich emisji (ochrona powietrza),
- ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do Bałtyku oraz ochrona zasobów wody pitnej (ochrona wód),
- ograniczenie emisji gazów powodujących zmiany klimatu Ziemi (ochrona klimatu),
- ochrona różnorodności biologicznej,
- gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych.

W zakresie gospodarki odpadami priorytetami EkoFunduszu są:

- tworzenie kompleksowych systemów selektywnej zbiórki, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych i niebezpiecznych,
- przedsięwzięcia związane z eliminacją powstawania odpadów niebezpiecznych w procesach przemysłowych (promocja “czystszych technologii”) i likwidacją składowisk odpadów tego rodzaju,
- rekultywacja gleb zanieczyszczonych odpadami niebezpiecznymi stanowiącymi zagrożenie dla zdrowia ludzi lub świata przyrody.

We wszystkich pięciu sektorach pomoc finansową EkoFunduszu uzyskać mogą tylko te projekty, które wykazują się wysoką efektywnością, tj. korzystnym stosunkiem efektów ekologicznych do kosztów. Poza tym zalecane jest, aby projekty spełniały przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wprowadzanie na polski rynek nowych technologii z krajów-donatorów,
- uruchomienie krajowej produkcji urządzeń dla ochrony środowiska,
- szczególne znaczenie dla ochrony zdrowia.

EkoFundusz udziela wsparcia finansowego w formie bezzwrotnych dotacji a także preferencyjnych pożyczek. Dotacje uzyskać mogą jedynie projekty dotyczące inwestycji związanych bezpośrednio z ochroną środowiska (w ich fazie implementacyjnej), a w dziedzinie przyrody również projekty nie inwestycyjne.

Inne fundacje

- Agencja Rozwoju Komunalnego w Warszawie,
- Environmental Know-How Fund w Warszawie,

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

- Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej Counterpart Fund w Warszawie,
- Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej,
- Polska Agencja Rozwoju Regionalnego,
- Program Małych Dotacji GEF,
- Projekt Umbrella.

9 HARMONOGRAM USUWANIA WYROBÓW AZBESTOWYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiono konieczne do realizacji zadania związane z likwidacją odpadów zawierających azbest na terenie Gminy Przesmyki oraz zaproponowano okresy ich wykonania.

Lp.	Zadania	Termin realizacji
1.	Opracowanie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy”	2009
2.	Działania informacyjno – edukacyjne skierowane do właścicieli, zarządców, i użytkowników budynków poprzez publikację informacji na stronie internetowej, ogłoszenia w Urzędzie Gminy na tablicach ogłoszeń, ulotki informacyjne o szkodliwości azbestu i o obowiązkach związanych z koniecznością jego usuwania.	2009-2032
3.	Organizacja spotkań z mieszkańcami, którzy zgłosili posiadania wyrobów zawierających azbest, informacja na temat zarejestrowanych firm zajmujących się zdjęciem, transportem i utylizacją azbestu.	2009-2011
4.	Szczegółowa inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest wraz z przygotowaniem bazy danych o wyrobach zawierających azbest na terenie poszczególnych miejscowości.	2009
5.	Coroczna aktualizacja bazy danych o wyrobach zawierających azbest.	2009-2032
6.	Założenie i prowadzenie rejestru wniosków i ich realizacja zgodnie z zachowaniem kolejności złożenia	2009-2032
7.	Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu	2009-2032
8.	Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów będących własnością Gminy Przesmyki	2009-2015
9.	Usunięcie wyrobów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych.	2009-2032

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

10.	Monitorowanie realizacji „Programu usuwania azbestu z terenu gminy Przesmyki na lata 2008-2032”	2008-2032
11.	Przedstawianie Radzie Gminy sprawozdania z przebiegu realizacji Programu	Raz w roku

10 PODSUMOWANIE.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza.

Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest.

11 ZAŁĄCZNIKI.

Załącznik 1: Informacja o wyrobach zawierających azbest.

Załącznik 2: Informacja o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone.

Załącznik 3: Wzór „Karty ewidencji odpadu”.

Załącznik 4: Wzór „Karty Przekazania Odpadów”.

Załącznik 5: Wniosek o przyznanie dofinansowanie na realizację przedsięwzięcia związanego z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest z terenu Gminy Przesmyki.

Załącznik nr 5: Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsc ich występowania.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Załącznik 1.

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST I MIEJSCU ICH WYKORZYSTYWANIA

1. Miejsce, adres

.....

2. Właściciel

.....

3. Tytuł własności

.....

4. Nazwa, rodzaj

wyrobu²⁾

.....

5. Ilość (m², tony)³⁾

.....

6. Przydatność do dalszej

eksploatacji⁴⁾

.....

7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu:

a) okresowej wymiany z tytułu zużycia

wyrobu⁵⁾

.....

b) całkowitego usunięcia niebezpiecznych materiałów i

substancji

.....

8. Inne istotne informacje o wyrobach⁶⁾

.....

.....

(data)

.....

(podpis)

Objaśnienia:

1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1% azbestu.

2) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,

- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,

- rury i złącza azbestowo-cementowe,

- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,

- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,

- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,

- szczeliwa azbestowe,

- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,

- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,

- papier, tektura,

- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.

3) Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, pomiar z natury).

4) Według "Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest" - załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest

5) Na podstawie corocznego rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie dopuszczenia wyrobów zawierających azbest do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny.

6) Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest.

Załącznik nr 2.

**INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST,
KTÓRYCH WYKORZYSTYWANIE ZOSTAŁO ZAKOŃCZONE**

1. Miejsce, adres
.....

2. Właściciel
.....

3. Tytuł własności
.....

4. Nazwa, rodzaj wyrobu²⁾
5. Ilość (m², tony)³⁾
.....

6. Rok zaprzestania wykorzystywania
wyrobów.....

7. Usunięcia wyrobów:
c) sposób.....
d) przez kogo.....
e) termin.....

8. Inne istotne informacje⁴⁾
.....

.....

(data) (podpis)

Objaśnienia:

1. Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1% azbestu.
2. Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe,
 - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura.
3. Podać podstawę zapisu (np. dokumentacja techniczna, spis z natury).
4. Np. informacja o oznaczeniu na planie sytuacyjnym.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Załącznik nr 3

KARTA EWIDENCJI ODPADU ^a			Nr karty		Rok kalendarzowy				
Kod odpadu									
Rodzaj odpadu									
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ^b									
Posiadacz odpadów ^c				Adres ^d					
Nr REGON				Telefon/faks					
Działalność w zakresie :^e									
W ☐		Zb ☐		Od ☐		Un ☐			
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^f	Masa przyjętych odpadów [Mg] ^f	Gospodarowanie odpadami						
			We własnym zakresie				Odpady przekazane innemu posiadaczowi odpadów		Imię i nazwisko osoby sporządzającej
			Masa [Mg] ^{fg}	Metoda odzysku R ^h	Metoda unieszkodliwiania D ⁱ	Masa przeznaczona do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części [Mg] ^j	Masa [Mg] ^f	Nr karty przekazania odpadu	

a) nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz.U.Nr 62, poz. 628, z póź.zm.), oraz

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 05 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U.Nr 180, poz 1495).

b) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.

c) Imię i nazwisko lub nazwa posiadacza odpadów. W przypadku odpadów komunalnych kartę wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz 2008), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

d) Adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.

e) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W - wytwarzanie odpadów, Zb - zbieranie odpadów, Od - odzysk odpadów, Un – unieszkodliwianie odpadów

f) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych

g) Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie. W przypadku prowadzącego stację demontażu podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie łącznie z masą przeznaczonych do ponownego użycia przedmiotów wyposażenia i części pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji.

h) Symbole R określają procesy odzysku polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów lub energii wraz z ich wykorzystaniem zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

i) Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

j) Podać masę przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów wycofanych z eksploatacji, przeznaczonych do ponownego użycia, powstałych na skutek przetworzenia w stacji demontażu.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Załącznik nr 4

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty	Rok ewidencji
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^a		Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ^a	
Adres ^b		Adres ^b	
Telefon/fax		Telefon/fax	
Nr REGON		Nr REGON	
Kod odpadu	Rodzaj odpadu		
Potwierdzam przekazanie odpadu		Potwierdzam przyjęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis		data, pieczęć i podpis	
Data/miesiąc ^c	Masa przekazanych odpadów [Mg] ^d	Numer rejestracyjny przyczepy lub naczepy ^e	

^a Imię i nazwisko lub nazwa posiadacza odpadów.

^b Adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.

^c Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego temu samemu posiadaczowi odpadów.

^d Z dokładnością do 1-go miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne, do 3-go miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.

^e Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Przesmyki na lata 2009-2032

Załącznik nr 5

.....
(imię i nazwisko)
(miejsowość, data)
.....
(adres)
.....
(nr telefonu)

Wójt Gminy Przesmyki

W N I O S E K

o przyznanie dofinansowania na realizację przedsięwzięć związanych z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest z terenu gminy Przesmyki

1. Lokalizacja planowanych prac:

.....
.....

2. Obręb i numer działki:

.....

3. Prace związane z usuwaniem azbestu obejmują* :

- budynek mieszkalny
- budynek gospodarczy
- budynek garażowy
- altanę działkową
- inne

4. Charakterystyka prac – usuwanie azbestu obejmuje demontaż* :

- płyt dachowych – płaskich / falistych
- płyt elewacyjnych – płaskich / falistych

5. Przewidywane ilości odpadów zawierających azbest [m² lub kg]:

6. Planowany termin realizacji prac: od dnia do dnia

7. Przewidywany koszt usuwania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest (demontażu, transportu i składowania):zł

* - niepotrzebne skreślić

.....
(podpis)

WYKAZ DOKUMENTÓW NIEZBĘDNYCH DO UZYSKANIA DOFINANSOWANIA:

Dokumenty składane przed przystąpieniem do demontażu:

- 1) kopia dokumentu potwierdzającego dokonanie zgłoszenia remontu związanego z demontażem materiałów budowlanych zawierających azbest organowi administracji architektoniczno-budowlanej Starostwa Powiatowego w Siedlcach (wymagane na 30 dni przed planowanym rozpoczęciem robót).
- 2) kopia umowy na wykonanie prac zawartej z przedsiębiorcą posiadającym decyzję zezwalającą na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest wydana przez Starostę Powiatu Siedleckiego
- 3) potwierdzenie własności budynku.

Dokumenty składane po zrealizowaniu demontażu:

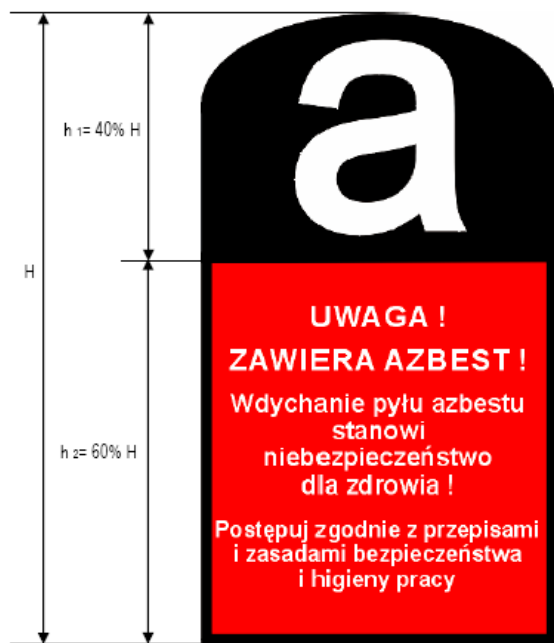
- kopia imiennego rachunku (faktury) wystawionego na wnioskodawcę za wykonanie prac związanych z usuwaniem odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, dokumentującego koszty demontażu, transportu i utylizacji wraz z kartą przekazania odpadu
- kopia oświadczenia wydanego przez wykonawcę usuwającego wyroby azbestowe o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych (na podstawie § 8 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 roku w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest – Dz. U. z 2004 r. Nr 71, poz. 649)

Oryginały w/w dokumentów przedstawiane są przez wnioskodawcę do wglądu.

Warunkiem uzyskania dofinansowania jest przedłożenie „informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania” lub „informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone” (na podstawie § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest – Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz. 1876).

Załącznik nr 6

Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsc ich występowania.

Oznakowanie wzorowane jest na postanowieniu Unii Europejskiej (załącznik II do Dyrektywy 83/478/EWG).

Wszystkie wyroby zawierające azbest oraz odpady lub miejsca ich występowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem, powinno posiadać wymiary co najmniej 5cm wysokości (H) i 2,5 cm szerokości,

b) oznakowanie powinno się składać z dwóch części:

części górnej ($h_1 = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,

części dolnej ($h_2 = 60\% H$), zawierającej standardowy napis w białym i/lub czarnym kolorze na czerwonym tle i powinien być wyraźnie czytelny,

c) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit-azbest niebieski”.